

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Ковальчук Ірини Станіславівни «Формування професійної компетентності майбутніх фахівців фармації в процесі вивчення хімічних дисциплін засобами інноваційних технологій»», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Актуальність теми дисертації пов'язана з реформуванням освітньої системи України в напрямку інтеграції в європейський освітній простір, глобальними змінами на європейському ринку праці, виокремленням фахової передвищої освіти, прогресом світової фармацевтичної та медичної наук, що зумовлюють необхідність підготовки професійних кадрів у фармацевтичному секторі, здатних ефективно працювати в умовах змін. Темпи інноваційного розвитку, що постійно прискорюються, інформатизація суспільства, широке впровадження інноваційних технологій вимагають необхідність модернізації змісту сучасної фахової освіти, впровадження нових перспективних педагогічних технологій навчання, про що йдеться в основних нормативних документах, які регламентують освітній процес закладів фахової передвищої освіти. Важливе місце в окресленій площині належить фундаментальній підготовці фахівців фармації, яку забезпечують хімічні дисципліни, професійне спрямування яких сприятиме цілеспрямованості, системності, ефективності, результативності навчання, і, як наслідок, формуванню професійної компетентності та мобільності майбутніх фахівців на українському та міжнародному фармацевтичному ринку праці.

Актуальність дослідження посилюється низкою суперечностей між:

- потребою сучасного суспільства у висококваліфікованих фахівцях фармацевтичного сектору та недостатнім рівнем їх підготовки у традиційній системі фахової передвищої освіти;
- необхідністю впровадження ефективних інноваційних технологій, форм, методів, прийомів та сучасних засобів навчання та недостатньою обізнаністю викладачів з методикою впровадження їх у процес вивчення хімічних дисциплін;
- потребою в інтеграції хімічних дисциплін у професійну діяльність та фрагментарною практикою реалізації принципу професійного спрямування в процес підготовки майбутніх фахівців.

У контексті розв'язання зазначених суперечностей на основі аналізу наукових публікацій, дисертаційних досліджень було виявлено, що значна кількість наукових напрацювань присвячена вивченню окремих аспектів окресленої проблеми. Зокрема, проблемі формування професійної компетентності фахівців фармації присвячені наукові доробки Т. Абідової, І. Бойчук, Л. Кайдалової, А. Котвицької, Н. Ломонової, О. Посилкіної, Т. Прокопенко, В. Сліпчук, В. Черниха та інших. Значення хімічних дисциплін у процесі підготовки фахівців фармації досліджувалося в наукових доробках О. Анічкіної, О. Євдоченко, О. Заблоцької, О. Камінського, Т. Реви. Питання

впровадження інноваційних підходів у освітній процес розглядають у науково-педагогічних дослідженнях О. Антонова, В. Вакуленко, С. Вітвицька, Г. Герасимов, Л. Даниленко, І. Дичківська, О. Дубасенюк, Н. Лобач, І. Підласий, А. Харківська та інші. Проте недостатньо висвітленою є проблема застосування інноваційних технологій з метою формування професійної компетентності майбутніх фахівців фармації в процесі вивчення хімічних дисциплін.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дослідження виконане відповідно до тематичного плану наукових досліджень кафедри професійно-педагогічної, спеціальної освіти, андрагогіки та управління Житомирського державного університету імені Івана Франка «Професійна підготовка майбутніх фахівців в умовах ступеневої освіти» (державний реєстраційний номер 0110U002274). Тему дисертації затверджено вченою радою Житомирського державного університету імені Івана Франка (протокол № 9 від 25.10.2019 р.).

Достовірність та обґрунтованість одержаних результатів досягнута дисертанткою використанням значної кількості наукових джерел (224 найменування, з яких 18 – іноземними мовами), здійсненням ґрунтового аналізу об'єкта і предмета дослідження на загальнонауковому та конкретно-науковому рівнях; апробацією одержаних результатів (12 тез доповідей на конференціях різного рівня); належною публікаційною активністю (1 стаття у Scopus, 6 статей – у наукових фахових виданнях України, 1 стаття у зарубіжному періодичному виданні, 2 навчальні та 2 навчально-методичні посібники, 14 публікацій у матеріалах конференцій та збірниках наукових праць). Структура дисертації логічно побудована відповідно до мети та завдань дослідження й складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, списку використаних джерел і додатків. Обґрунтованість висновків визначається обраними науковими підходами, достатнім використанням теоретичного та емпіричного матеріалу, методами кількісного та якісного аналізу, математичної статистики, зокрема критерію ϕ^* – кутового перетворення Фішера.

Ступінь новизни основних результатів полягає в тому, що дисертація є системним дослідженням, присвяченим проблемі формування професійної компетентності майбутніх фахівців фармації у процесі вивчення хімічних дисциплін засобами інноваційних технологій у закладах фахової передвищої освіти. Дисертаційна робота Ірини Ковальчук виконана самостійно, містить наукові положення та нові науково обґрунтовані теоретичні результати, що мають істотне значення для галузі знань 01 Освіта / Педагогіка.

Здобувачкою *вперше* розроблено структурну модель формування професійної компетентності майбутніх фахівців фармації у процесі вивчення хімічних дисциплін засобами інноваційних технологій та поетапну професійно-орієнтовану технологію її реалізації; визначено структурні компоненти професійної компетентності, критерії, показники та рівні її сформованості; виділено та обґрунтовано педагогічні умови підготовки майбутніх фахівців.

Удосконалено зміст, форми, методи, засоби формування професійної компетентності в процесі вивчення хімічних дисциплін, визначено їх роль у

процесі підготовки фахівця фармації та особливості їх вивчення у закладах фахової передвищої освіти фармацевтичного сектору. *Уточнено* сутність понять «компетентність», «професійна компетентність фахівця фармації», «засіб», «інновація», «педагогічна інновація», «педагогічна технологія», «інноваційна технологія».

Подальшого розвитку набули уявлення про ефективні інноваційні технології, форми, методи та засоби підготовки майбутнього фахівця фармації в процесі вивчення хімічних дисциплін.

Практичне значення дослідження полягає: в експериментальній перевірці ефективності впровадження авторської структурної моделі формування професійної компетентності майбутніх фахівців фармації в процесі вивчення хімічних дисциплін засобами інноваційних технологій у закладах фахової передвищої освіти та професійно орієнтованої технології її реалізації; у експериментальній перевірці стану сформованості професійної компетентності; розробці та практичній реалізації програми професійно-орієнтованого курсу «Формування професійної компетентності майбутніх фахівців фармації», який може бути рекомендований як вибіркова дисципліна у закладах фахової передвищої освіти; в оновленні навчально-методичного забезпечення (силабусів, навчальних, робочих програм) хімічних дисциплін; у розробці навчально-методичних, навчальних посібників для викладання низки освітніх компонент, інструктивно-методичних матеріалів лабораторних занять, методичних рекомендацій до організації самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» спеціальності 226 Фармація, промислова фармація.

Результати і висновки проведеного наукового пошуку можуть бути рекомендовані для використання викладачам хімічних дисциплін закладів фахової передвищої освіти у процесі підготовки майбутніх фахівців фармації.

Результати дослідження впроваджено в освітній процес Житомирського базового фармацевтичного фахового коледжу Житомирської обласної ради (довідка № 204 від 17.05.2023 р.), Фахового коледжу Національного фармацевтичного університету (довідка № 69.9-04/30 від 10.05.2023 р.), Фахового коледжу КЗВО «Рівненська медична академія» (довідка № 271 від 08.05.2023 р.), Кіровоградського медичного коледжу ім. Є. Й. Мухіна (довідка № 292 від 11.05.2023 р.), Вінницького медичного фахового коледжу ім. акад. Д. К. Заболотного (довідка № 5 від 12.04.2023 р.).

Наукові праці, які відображають результати дисертації. Результати дослідження висвітлено у 26 публікаціях, 20 з яких – одноосібні; 1 стаття у Scopus, 6 статей – у наукових фахових виданнях України, 1 стаття у зарубіжному періодичному виданні, 2 навчальні та 2 навчально-методичні посібники, 14 публікацій у матеріалах конференцій та збірниках наукових праць.

Апробація і впровадження результатів дослідження. Результати наукового пошуку оприлюднювалися на наукових заходах: науково-практичних конференціях: *міжнародних*: «Тенденції розвитку педагогічної освіти в Україні» (Житомир, 2019, очна), «Science, society, education: topical issues and development prospects» (Харків, 2020, заочна), «Інноваційний розвиток науки та освіти»

(Полтава, 2021, заочна), «Відкриваємо нове сторіччя: здобутки та перспективи» (Харків, 2021, заочна), «Теорія і практика професійної підготовки майбутніх фахівців до інноваційної діяльності» (Житомир, 2021, дистанційна), «Науково-методичні засади освітнього процесу у закладах фахової передвищої освіти» (Житомир, 2022, очна); *всеукраїнських*: «Формування професійної компетентності майбутнього медичного спеціаліста» (Суми, 2015, заочна), «Актуальні питання підготовки майбутніх фармацевтичних та медичних фахівців в умовах сучасної освіти» (Житомир, 2016, очна), «Якість вищої освіти: сучасний стан та шляхи забезпечення» (Харків, 2017, заочна), «Всеукраїнська науково-методична інтернет-конференція, присвячена Дню заснування закладу освіти» (Черкаси, 2018, заочна), «Шляхи удосконалення підготовки фармацевтів» (Харків, 2019, заочна), «Фахова передвища і професійна освіта: теорія, методика, практика» (Київ, 2021, заочна), «Професійна підготовка медичних та фармацевтичних фахівців у закладах фахової передвищої освіти» (Житомир, 2022, заочна); *регіональних*: «Наукова конференція викладачів та молодих науковців Житомирського державного університету імені Івана Франка з нагоди Днів науки та 30-річчя діяльності аспірантури» (Житомир, 2022, очна), «Наукова конференція викладачів та молодих науковців Житомирського державного університету імені Івана Франка з нагоди Днів науки» (Житомир, 2023, очна); *інтерактивному методологічному семінарі молодих дослідників*: «Компетентнісні засади освітнього процесу в умовах підготовки педагогічних та професійних кадрів: вітчизняний та міжнародний досвід» (Житомир, 2019, очна); *Всеукраїнському конкурсі «Педагогічний ОСКАР–2021»* в номінації «Інновації у створенні й упровадженні сучасних методик, форм, прийомів викладання, навчально-методичного забезпечення, національного й професійного виховання студентської молоді в умовах викликів сьогодення» (диплом за III місце у конкурсі).

Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення. Структура дисертації ретельно продумана, логічно побудована, складається зі вступу, трьох розділів, кожен із яких характеризується певним внеском у розв'язання завдань дослідження фахової підготовки майбутніх фахівців фармації у закладах фахової передвищої освіти, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить 331 сторінку, основний текст дисертації викладено на 204 сторінках. Дисертація містить 39 додатків.

Дані про відсутність текстових запозичень і порушень академічної доброчесності. Дисертацію перевірено за допомогою веб-ресурсу StrikePlagiarism.com. у Житомирському державному університеті імені Івана Франка. Результати перевірки показали наявність 14,2 % запозичень.

Висновок. На підставі розгляду дисертації, наукових публікацій, у яких висвітлено основні результати наукового дослідження, та з урахуванням результатів фахового семінару кафедри професійно-педагогічної, спеціальної освіти, андрагогіки та управління Житомирського державного університету імені Івана Франка визначено, що дисертація Ірини Ковальчук є завершеним науковим дослідженням, виконана на високому рівні, містить наукові

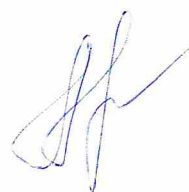
положення, нові науково обґрунтовані теоретичні та практичні результати проведених здобувачкою досліджень, що сприяють підвищенню якості підготовки майбутніх фахівців фармації у закладах фахової передвищої освіти.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленої кваліфікованої наукової праці на правах рукопису та виконано здобувачкою особисто. У дослідженні одержано нові науково обґрунтовані й достатньо апробовані теоретичні й практичні результати в галузі фахової передвищої освіти, що в сукупності є суттєвими для підготовки компетентних, мобільних, конкурентоспроможних фахівців.

Дисертація Ірини Ковальчук «Формування професійної компетентності майбутніх фахівців фармації в процесі вивчення хімічних дисциплін засобами інноваційних технологій» відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», пунктам 6-9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова КМУ № 44 від 12.01.2022 р.) та рекомендується для подання до розгляду і захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

Головуюча:

доктор педагогічних наук, професор,
завідувачка кафедри професійно-педагогічної,
спеціальної освіти, андрагогіки та управління
Житомирського державного
університету імені Івана Франка

Олена АНТОНОВА

ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ:
Начальник відділу кадрів Житомирського
державного університету
імені Івана ФРАНКА

